

Vyloučení soudce

Jestliže soud již rozhodl o opravném prostředku obviněného (např. o stížnosti proti usnesení soudu prvního stupně o jeho vzetí do vazby), bylo tímto rozhodnutím řízení ve věci opravného prostředku ukončeno. Pokud obviněný poté podá námitku podjatosti vůči soudcům, kteří o tomto opravném prostředku rozhodovali, soud o této námitce nerozhoduje postupem podle § 31 tr. ř., ale obviněného jen vyrozumí, že námitku podjatosti podle § 30 tr. ř. nelze vznést proti soudcům (soudci), kteří ve věci již rozhodli.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 3 To 35/2020 ze dne 25.5.2020)

I. Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020 č. j. 61 To 3/2020-188 bylo v předmětné trestní věci rozhodnuto podle § 31 odst. 1 tr. ř. z důvodů § 30 odst. 1 tr. ř., že senát 61 To Městského soudu v Praze, ve složení předseda senátu JUDr. J. P. a soudci JUDr. P. B. a JUDr. M. S. není vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení ve věci obviněného V. G., vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 61 To 3/2020. Toto rozhodnutí učinil senát 61 To poté, co dne 16. 4. 2020 znovu rozhodl o zamítnutí stížnosti obviněného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 43 Nt 108/2019, jímž tento soud rozhodl o vzetí obviněného do vazby.

2. Městský soud v Praze v souladu s platnou judikaturou, ač rozhodoval jako soud stížnostní v dané věci, učinil toto rozhodnutí ve smyslu § 31 odst. 1 tr. ř. jako soud I. stupně, přičemž přiznal obviněnému V. G. správně i právo stížnosti proti předmětnému rozhodnutí. V odůvodnění tohoto svého rozhodnutí v zásadě Městský soud v Praze konstatoval, že dne 4. 12. 2019 Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl pod sp. zn. 43 Nt 108/2019 o vzetí obviněného V. G. do vazby podle § 73b odst. 1 tr. ř. a § 68 odst. 1 tr. ř. z důvodů § 67 písm. a), c) tr. ř., kdy počátek vazby byl stanoven na 2. 12. 2019 v 11:25 hodin, kdy proti tomuto rozhodnutí podal obviněný stížnost, která byla předložena Městskému soudu v Praze dne 2. 1. 2020, věc byla zapsána senátu 61 To pod sp. zn. 61 To 3/2020 a senát 61 To o předmětné stížnosti obviněného rozhodl dne 7. 1. 2020, přičemž stížnost jako nedůvodnou zamítl. Nálezem Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2020, sp. zn. III. ÚS 329/20, bylo toto usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2020, sp. zn. 61 To 3/2020, zrušeno z důvodu porušení stěžovatelova práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1, 4 Listiny základních práv a svobod a práva na obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, proto o stížnosti obviněného V. G. proti usnesení Obvodní soud pro Prahu 1 sp. zn. 43 Nt 108/2019, ze dne 4. 12. 2019, rozhodoval senát 61 To znovu dne 16. 4. 2020 pod č. j. 61 To 3/2020-148, přičemž jeho stížnost podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl. Dne 20. 4. 2020 bylo senátu 61 To doručeno podání obhájce obviněného JUDr. K. H., v němž obviněný V. G. namítá, že se stížnostní soud nevypořádal v původním rozhodnutí jednotlivě s každým z jeho argumentů uplatněných ve stížnosti, proto podal nejenom ústavní stížnost, ale i podnět ke kárnému řízení se soudci, kteří v minulosti o jeho vazbě rozhodovali, i vůči státnímu zástupci. Z tohoto důvodu má stěžovatel soudce Městského soudu v Praze, jejichž všechna jména ani nezná, za podjaté z důvodu § 30 tr. ř., a stěžovatel žádá, aby tyto osoby o jeho stížnosti nerozhodovaly, s výjimkou učinění rozhodnutí podle § 31 odst. 1 tr. ř. Městský soud v Praze pak konstatuje ustanovení § 30 tr. ř., okolnosti za nichž dochází k vyloučení orgánů činných v trestním řízení, zdůrazňuje, že důvody pro vyloučení členů senátu 61 To v předmětné trestní věci nejsou dány, neboť nemají vztah k osobám, kterých se řízení týká ani k projednávané věci, v níž rozhodovali, nic

jim tedy nebrání nestranně ve věci rozhodovat. Senát 61 To Městského soudu v Praze tedy dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro vyloučení senátu, předsedy senátu JUDr. J. P. a soudců JUDr. P. B. a JUDr. M. S. z vykonávání úkonů trestního řízení ve věci obviněného V. G. vedené pod sp. zn. 61 To 3/2020.

3. Jak je patrné z obsahu spisu i z předmětného stížností napadeného usnesení, po vydání rozhodnutí Městským soudem v Praze dne 16. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020-148, podal dne 17. 4. 2020 obviněný prostřednictvím svého obhájce JUDr. K. H. námitku podjatosti vůči členům senátu 61 To, kteří rozhodovali ve věci usnesením ze dne 7. 1. 2020, č. j. 61 To 3/2020-50, přičemž obviněný v uplatněné námitce podjatosti podrobně rozebírá dosavadní průběh trestního řízení, které je proti němu vedeno, pochybení, jichž se dopustily orgány činné v tomto jeho trestním řízení, která vedla ke zkrácení jeho práv na obhajobu i na přístup k soudu, jak je ve výše zmíněném Nálezu konstatoval i Ústavní soud, domáhá se svého propuštění na svobodu, v souvislosti s nímž se vzdává svého práva na překlad usnesení o vzetí do vazby do jazyka rumunského, kdy se tohoto práva nevzdává dobrovolně, ale ve snaze docílit toho, aby důvody jeho vzetí do vazby byly přezkoumány a on se mohl vrátit k rodině a uchránit své zaměstnance, konstatuje pak i pochybení stížnostního soudu v rámci rozhodování o jeho stížnosti proti vzetí do vazby, nevypořádání se s jeho argumentací uplatněnou ve stížnosti v plné šíři a rozsahu, kdy zdůrazňuje, že právě tato pochybení stížnostního soudu, jak je podrobně rozvádí ve svém podání byla důvodem nejenom pro podání ústavní stížnosti, ale i podnětu ke kárnému řízení se soudci, kteří o jeho vazbě rozhodovali i vůči státní zástupkyni, která jeho vazbu navrhla, kdy z těchto důvodů obviněný považuje členy stížnostního senátu 61 To za vyloučené z rozhodování ve smyslu § 30 tr. ř. a domáhá se, aby v jeho věci nerozhodovali nad rámec rozhodnutí podle § 31 odst. 1 tr. ř. K tomuto podání stěžovatel předložil doklady potvrzující možnost bydlení, smlouvu o podnájmu bytu a protokol o převzetí bytu, jimiž rovněž zpochybňuje důvodnost své vazby i ústavní stížnost, kterou podal dne 2. 4. 2020 i dopis adresovaný ministryni spravedlnosti ČR. Právě na podkladě takto uplatněné námitky podjatosti členů senátu 61 To tedy bylo vydáno rozhodnutí ze dne 23. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020-188, jímž bylo rozhodnuto podle § 31 odst. 1 tr. ř., které je napadeno stížností obviněného. Toto rozhodnutí bylo doručeno obviněnému dne 30. 4. 2020 a obhájci obviněného dne 24. 4. 2020.

II. Stížnost

4. Stížnost proti tomuto rozhodnutí byla obhájcem obviněného podána dne 27. 4. 2020, tedy ve lhůtě předpokládané ustanovením § 143 odst. 1 tr. ř., nic tedy nebrání meritornímu projednání podané stížnosti. V podané stížnosti v zásadě stěžovatel opakuje argumenty uplatněné již v návrhu na vyloučení členů odvolacího senátu 61 To Městského soudu v Praze z rozhodování v trestní věci obviněného V. G. poukazuje na skutečnost, že tito soudci se v novém rozhodnutí o vazbě obviněného dopustili stejných pochybení, které jim vytkl ve svém nálezu Ústavní soud, ale i dalších pochybení, kdy dovozuje, že takto jednali pro podjatost ve vztahu k jeho klientovi, který si na ně stěžoval. Namítá, že rozhodnutí vydal stížnostní soud předčasně, nevypořádali se s těžištěm stížnostní argumentace, nerespektovali judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, kdy si je stěžovatel vědom, že zrušení tohoto rozhodnutí je možné jen z podnětu další ústavní stížnosti, či podnětu ke stížnosti pro porušení zákona, nicméně i v souvislosti s nyní podanou stížností opakuje, v čem stížnostní soud pochybil, a to v zájmu toho, aby v jeho trestní věci v budoucnu rozhodovali nepodjatí soudci. Stěžovatel podrobně i z pohledu judikatury Evropského soudu pro lidská práva rozebírá možné důvody vyloučení soudců z rozhodování, kdy i formalistický přístup ke stížnosti stěžovatele může být důvodem pro vzbuzení pochybností o nepodjatosti soudce, v této souvislosti poukazuje i na judikaturu Ústavního soudu. Stěžovatel znovu podrobně rozebírá dosavadní průběh vazebního řízení stěžovatele, konstatuje pochybení, jichž se s vědomím nálezu Ústavního soudu dopustil soud prvního stupně i stížnostní soud, kdy stížnostní soud opakoval i ve svém rozhodnutí ze dne 16. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020-188, chyby, které mu vytkl Ústavní soud v citovaném nálezu. Nově pak vytyká

stížnostnímu soudu, že se svým rozhodnutím o meritu věci měl vyčkat až do doručení obviněnému překladu do jazyka rumunského usnesení o vzetí do vazby, přičemž až po uplynutí lhůty k podání stížnosti u obviněného, mělo být o stížnosti rozhodováno, tudíž usnesení z 16. 4. 2020 bylo vydáno dle stěžovatele předčasně, stejně jako původní rozhodnutí zrušené náležením Ústavního soudu. Stěžovatel dále vytýká stížnostnímu soudu nejenom nerespektování lhůty, v níž měl rozhodnout, ale i skutečnost, že důsledně nezkontroloval důvodnost zahájeného trestního stíhání z hlediska naplnění jak objektivní tak i subjektivní stránky stíhaného zločinu. Vytýká pak dále stížnostnímu soudu, že se důsledně nezabýval námitkou obviněného, že mu ve vazebním řízení před Obvodním soudem pro Prahu 1 nebylo tlumočeno do jazyka rumunského, když tlumočnický z tohoto jazyka nebyl přítomen po celou dobu vazebního zasedání, ač měl stížnostní soud možnost důvodnost této námítky ověřit poslechem zvukového záznamu z vazebního zasedání. Rovněž vytýká stížnostnímu soudu, že se důsledně nevypořádal ze zkrácením práva obviněného v neúplném poučení o délce trvání vazby i možnostech jejího nahrazení instituty nahrazujícími vazbu i skutečností, že manželce obviněného nebylo umožněno v rámci vazebního řízení předložit důkazy ve prospěch stěžovatele, kdy krácena práva obviněného jsou i tím, že mu dosud nebylo umožněno seznámit se s obsahem důkazů ve spise svědčících pro jeho vinu, kdy nebyly ani provedeny důkazy k ekonomické a rodinné situaci obviněného z hlediska důvodnosti vazby, kdy v této souvislosti konstatuje výtky Ústavního soudu ve vztahu k nutnosti zrušení citovaným náležením rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 7. 1. 2020, č. j. 61 To 3/2020-50. Stěžovatel pak poukazuje na délku trvání své vazby, závažnost tohoto zásahu do jeho práv, vytýká senátu 61 To Městského soudu v Praze, že důsledně ve svém druhém rozhodnutí ze dne 16. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020-148, nezkontroloval nezbytnost dalšího trvání jeho vazby, aktuálnost vazebních důvodů, toto rozhodnutí má za formalistické a dovozuje z něj podjatost členů senátu 61 To ve vztahu k jeho osobě, když stížnostní soud dle něj nezhodnotil nové skutečnosti a možnost záruk nahrazujících vazbu v jeho případě, stejně jako jeho osobní rodinné i další poměry, jak je ve stížnosti konkretizuje. Dále stěžovatel argumentuje i průtahy v jeho řízení, které zákonnost dalšího trvání vazby zpochybňují, stejně jako běh času, což jsou faktory, které stížnostní soud dle něj ve svém rozhodnutí ze dne 16. 4. 2020 do úvahy nevzal, a to v rozporu s judikaturou Ústavního soudu. Obviněný pak zpochybňuje existenci vazebních důvodů, pro které byl do vazby vzat a je i v současné době ve vazbě ponecháván, a to i ve vztahu k tvrzené trestné činnosti, na které se měl podílet dle policejního orgánu, kdy opět se v této souvislosti dovolává judikatury Evropského i Ústavního soudu, z hlediska zesilujících důvodů pro ponechání ve vazbě v závislosti právě na běhu času a délce trvání vazby. V této souvislosti pak vytýká citovanému rozhodnutí stížnostního soudu ze dne 16. 4. 2020 nedostatečnou konkretizaci důvodů pro další trvání vazby v jeho případě, přičemž cituje argumentaci z tohoto rozhodnutí, kterou má za nedostatečnou pro další trvání jeho vazby, kdy namítá, že právě podjatí soudci se dle něj uchylují k obecným frázím a neřeší konkrétní skutečnosti vyplývající z trestního spisu, neboť by jinak museli konstatovat, že konkrétní důkazy proti stěžovateli neexistují, přičemž povrchní přístup neřešící konkrétní výhrady stěžovatele by u nepodjatých soudců nemohl existovat. Stěžovatel pak klade ve své stížnosti konkrétní otázky, jimiž se snaží zpochybnit důvodnost trestního stíhání proti jeho osobě, a to jak ve vztahu k naplnění subjektivní, tak i objektivní stránky deliktu, který je mu usnesením o zahájení trestního stíhání kladen za vinu a konečně závěrem stížnosti navrhuje, aby stížnostní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020, o nepodjatosti soudců Městského soudu v Praze zrušil a sám rozhodl o jejich vyloučení z dalšího rozhodování ve věci stěžovatele.

III. Důvodnost stížnosti

5. Vrchní soud v Praze z podnětu podané stížnosti přezkoumal napadené usnesení, jakož i řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí, a to z hlediska správnosti výroku rozhodnutí stížností napadeného i správnosti postupu řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že podaná stížnost je částečně důvodná, byť z důvodů jiných než stěžovatel uvádí, a to s ohledem na následující skutečnosti.

6. Není pochyb o tom, že usnesení, kterým je rozhodováno o námitce podjatosti, tedy o vyloučení konkrétního soudce či soudců z rozhodování, i když jde o rozhodování soudu stížnostního či odvolacího, je svým obsahem rozhodnutím soudu prvního stupně, proti němuž je nutno přiznat právo stížnosti, když toto rozhodnutí je svým obsahem rozhodnutím o samostatném skutkovém základu, tedy o tom, zda konkrétní soudce či soudci jsou z projednávání věci vyloučeni z některého z důvodů, který předpokládá ustanovení § 30 tr. ř., přičemž správnost takového rozhodnutí je nutno podrobit přezkumu v rámci stížnostního řízení soudem nadřízeným soudem, který o vyloučení ve smyslu § 31 odst. 1 tr. ř. rozhoduje, jak ostatně vyplývá z ustanovení § 31 odst. 2 a 3 tr. ř. Z ustanovení § 30 i § 31 tr. ř. však rovněž jednoznačně vyplývá, že námitku podjatosti či důvody pro vyloučení soudců lze uplatnit jen ve vztahu k soudci či soudcům, kteří se na projednávání a rozhodování konkrétní věci podílí, nelze tedy namítat podjatost či důvody pro vyloučení blíže neurčeného počtu soudců jen proto, že rozhodují u konkrétního soudu, který by měl ve věci rozhodovat, přičemž stejně tak nelze uplatňovat ani námitku podjatosti zpětně, tedy až poté, co příslušný soudce rozhodl, či v případě stížnostního či odvolacího řízení poté, co se podílel na rozhodnutí, které již bylo vydáno. Nelze tedy rozhodovat o podjatosti ve smyslu § 31 odst. 1 tr. ř. zpětně poté, co již konkrétní řízení, na kterém se podílel určitý soudce či soudci bylo skončeno a ve věci bylo meritorně rozhodnuto. Okolnost, že ve věci již bylo rozhodnuto, tedy že soudce či soudci, jejichž podjatost je namítána, již žádné řízení v konkrétní věci nevedou, brání uplatnění námitky podjatosti, přičemž obecně v případě rozhodnutí vyloučeným soudcem či soudci, pokud o podjatosti či důvodech vyloučení není pochyb, může být uplatněn stranou řízení mimořádný opravný prostředek, podnět ke stížnosti pro porušení zákona, případně u rozhodnutí, u nichž je možno podat dovolání, může být podán tento mimořádný opravný prostředek, avšak pouze při splnění podmínek ustanovení § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř., tedy pokud ve věci rozhodl vyloučený orgán; tento důvod dovolání nelze použít, jestliže tato okolnost byla tomu, kdo podává dovolání, již v původním řízení známa a nebyla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta. Nelze vyloučit ani podání ústavní stížnosti za situace, kdy ve věci rozhodl zjevně vyloučený soudce.

7. Zdejšímu soudu v rámci řešení stížnosti obviněného V. G. proti rozhodnutí senátu Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020, č. j. 61 To 3/2020-188, kterým bylo rozhodnuto podle § 31 odst. 1 tr. ř., že nejsou dány důvody ve smyslu § 30 odst. 1 tr. ř. pro vyloučení soudců senátu 61 To JUDr. J. P., JUDr. P. B. a JUDr. M. S. z vykonávání úkonů trestního řízení ve věci obviněného V. G., nepřísluší zabývat se otázkou správnosti rozhodnutí o zamítnutí stížnosti tohoto obviněného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 43 Nt 108/2019, které Městský soud v Praze učinil dne 16. 4. 2020, neboť zdejší soud není orgánem, jemuž by přezkum tohoto rozhodnutí příslušel. Z hlediska zákonnosti a ústavnosti tohoto rozhodnutí přísluší přezkum tohoto rozhodnutí pouze Ústavnímu soudu, případně pokud by proti němu byla podána stížnost pro porušení zákona Nejvyššímu soudu.

8. V dané trestní věci, jak je již výše rozvedeno stížnostní soud, v daném případě Městský soud v Praze, rozhodl o stížnosti obviněného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 12. 2019, sp. zn. 43 Nt 108/2019, svým usnesením ze dne 16. 4. 2020 pod č. j. 61 To 3/2020-148 a tímto rozhodnutím bylo řízení před Městským soudem v Praze skončeno, a je v tomto směru nerozhodné, že nadále trvá omezení osobní svobody stěžovatele, podstatné je, že řízení o stížnosti proti rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby bylo tímto usnesením stížnostního soudu skončeno, a to i s vědomím, že stěžovatel má právo kdykoli ve smyslu § 71a tr. ř. žádat o propuštění z vazby. Pokud stěžovatel podal námitku podjatosti členů senátu 61 To JUDr. J. P., JUDr. P. B. a JUDr. M. S. až dne 17. 4. 2020, podal ji za situace, kdy již před Městským soudem v Praze konkrétně před senátem 61 To žádné řízení ve vztahu k němu vedeno není a s vědomím této situace nemělo být o uplatněné námitce podjatosti vůbec rozhodováno z důvodu, že takto uplatněnou námitku lze vznést jen ve vztahu k soudci či konkrétním soudcům či orgánu činnému v trestním řízení, který rozhoduje, nebo bude rozhodovat ve věci osoby, která tuto námitku vyloučení soudce či jiného orgánu činného v

trestním řízení vedeném proti ní uplatňuje.

9. Stěžovatel tedy měl být upozorněn, že v době podání námítky podjatosti nemůže být již o této rozhodnuto z těchto důvodů, nicméně v případě opětovného rozhodování senátu 61 To, musí být tato uplatněná námítka podjatosti řešena, tedy až za situace, že by tento senát měl znovu rozhodovat ve věci obviněného V. G. Pokud stěžovatel má za to, že ve věci rozhodl vyloučený soudce či soudci, může v současné době uplatnit jen podnět k mimořádnému opravnému prostředku, a to ke stížnosti pro porušení zákona, případně podat ústavní stížnost z tohoto důvodu. Je jen věcí stěžovatele, zda uplatní ústavní stížnost i z důvodů nezákonného, resp. protiústavního omezení jeho osobní svobody, jak to ostatně učinil i v minulosti, nicméně s vědomím výše konstatované překážky skončeného řízení před Městským soudem v Praze, nemohl zdejší soud věcně přezkoumávat důvody uplatněné v jeho stížnosti a posoudit, zda případná pochybení soudců Městského soudu v Praze při rozhodování o jeho stížnosti proti usnesení o jeho vzetí do vazby, jak je ve stížnosti uplatňuje, ospravedlňují závěr o důvodnosti jejich vyloučení z dalšího rozhodování ve věci obviněného či nikoli.

10. S vědomím skutečností výše uvedených proto stížnostní soud napadené usnesení Městského soudu zrušil, neboť nebyl dán zákonný důvod pro vydání předmětného rozhodnutí senátu 61 To Městského soudu v Praze, a to aniž by mohl věcně přezkoumat, zda důvody pro vyloučení soudců senátu 61 To Městského soudu v Praze, jak je stěžovatel uvádí, jsou dány či nikoli, neboť rozhodovat lze jen o námítce podjatosti soudce, který má ve věci rozhodovat, před nímž je řízení vedeno, nikoli soudce, který již ve věci v minulosti rozhodl, neboť v opačném případě by každé rozhodnutí stížnostního či odvolacího soudu, jímž bylo meritorně rozhodnuto ve věci podléhalo dalšímu přezkumu z hlediska uplatnění námítky, že rozhodl podjatý soudce, čímž by se stěžovatelům a odvolatelům fakticky přiznávalo právo na další přezkum v již skončeném řízení, z toho hlediska, zda nerozhodl či nespolutrochoval podjatý soudce, což nemá oporu v žádném ustanovení trestního řádu, kdy právě s vědomím možného zpochybnování již pravomocných rozhodnutí zákonodárce nepřipustil možnost podání námítky podjatosti po meritorním rozhodnutí ve věci, tedy po skončení konkrétního vedeného řízení.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)